

Hoogleraar neuropsychologie Jelle Jolles: 'Onderwijs mist aansluiting op kinderbrein'

'Tienerbrein rijpt nog door tot na het twintigste jaar!' en 'Lerend kind heeft prikkels nodig voor ontwikkeling.' Dit zijn enkele berichten over het tienerbrein die in het nieuws verschenen. Hoogleraar neuropsychologie aan de VU in Amsterdam Jelle Jolles heeft een visie over wat het onderwijs daarmee moet.

tekst Tial da Hoogeveen | Foto iStockphoto

Steun, sturing en inspiratie is nodig om kind en student in staat te stellen om de noodzakelijke kennis, cognitieve en sociale vaardigheden te verwerven. Maar dan moet je wel weten welke factoren bepalen of een kind met plezier naar school gaat en nieuwsgierig is. Hoe komt het dat sommige kinderen achter raken of uitvallen? En vooral: hoe kunnen kinderen zo gestimuleerd worden dat ze hun talenten kunnen ontplooiën? Om deze vragen goed te kunnen beantwoorden, baseert hoogleraar Jelle Jolles zich op neuropsychologische bevindingen en op inzichten uit onderzoek naar het functioneren van de hersenen. Hoe kan het dat de één wel slaagt in het leven en de ander niet? Om dit nader te onderzoeken, richtte hij het onderzoeksinstituut LEARN! op (zie kader).

Labels

Jolles wist op belangrijke ontdekkingen uit wetenschappelijk onderzoek van de afgelopen twee decennia: zo weten we nu dat de prefrontale cortex - onder andere belangrijk voor plannen, keuzes maken en empathie - pas na het twintigste jaar is uitontwikkeld. Hoewel de volgorde waarin delen van het brein rijpen bij iedereen min of meer hetzelfde

is, bestaan er grote individuele verschillen in het tempo waarop dat gebeurt. De ontwikkeling is bovendien niet altijd vloeiend. Jolles: 'Soms ontwikkelt een kind zich een t d lang minder snel. Er kan dan een verschil ontstaan tussen de ontwikkelingsfase van het kind en de eisen die de omgeving stelt. De opvoeding door ouders en structuur en inspiratie door school en leerkracht moet het kind in dit soort fasen aanpakken en zorgen dat de eisen gedoseerd zijn. Dus niet zó groot dat het kind ze in die periode niet aankan.'

Genen

Sommige breinen maken een snelle start en stagneren daarna, andere komen wat trager op gang om daarna een sprintje te trekken. Logischerwijs sluit het onderwijs dan ook niet goed aan bij de individuele hersenontwikkeling, vindt Jolles. 'Die verschillen maken ook dat het belangrijk is om nooit een label te gebruiken: als een kind nú niet goed meekomt of ADD heeft, kan dat over een paar jaar heel anders zijn. Hoewel de aanleg van het brein vastligt in de genen, bepalen omgevingsinvloeden de ontwikkeling van de hersenen.' Talenten worden volgens de onderzoeken niet vastgelegd in de zeer vroege kinderjaren, maar ontwikkelen

